

Handläggare
Giggi Thomson

Datum
2016-05-23

Diarienummer
UBN-2016-0861

Utbildningsnämnden

Förändrad organisation för studie- och yrkesvägledning

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att genomföra en organisationsförändring för studie- och yrkesvägledningen i enlighet med förslag till förändring som redovisas nedan,

att upphäva utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens tidigare beslut (2008-10-01) om nyckeltal för studie- och yrkesvägledare inom gymnasieskolan,

att fastställa huvudmannens riktlinjer för studie- och yrkesvägledning enligt förslag, samt

att förändringen ska gälla från den 1 augusti 2016

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har under våren 2016 gjort en genomlysning av studie- och yrkesvägledningens organisation. Där framkommer att den nuvarande organiseringen av studie- och yrkesvägledningen skapar ett otydligt ledarskap och försvårar för rektorerna att ge vägledningsfrågorna den centrala roll i hela skolan som krävs. Studie- och yrkesvägledarna bör ha en tydligare och i högre grad integrerad roll på skolorna.

Utbildningsnämnden föreslås besluta om en ny organisation som innebär att chefsskapet för studie- och yrkesvägledarna övergår till skolornas rektorer. Nämnden föreslås också fastställa riktlinjer för studie- och yrkesvägledningen som tydliggör både skolornas uppdrag och den gemensamma funktionens uppdrag.

Ärendet

I en analys av kvalitet i studie- och yrkesvägledningen som Skolinspektionen ansvarat för (2014) konstaterar Skolinspektionen utifrån olika forskningsresultat att elever, utan studietradition i hemmen och elever med utländsk bakgrund, i högre grad än övriga elever gör slumpmässiga val varför en kvalificerad vägledning är viktig för att öka likvärdigheten. För att kunna uppnå en kvalitetshöjning krävs att hela skolan tar ett gemensamt ansvar för detta

där vägledningsarbetet byggs in som en naturlig del i undervisningen. Detta visar så väl Skolinspektionens som Skolverkets rapportering. Genom rektors formella ansvar för vägledningsuppdraget är det viktigt att denne tar ansvar för uppgiften. Studie- och yrkesvägledaren bör ha en tydligare och i högre grad integrerad roll på skolan för att ge eleverna bra förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval.

Utbildningsförvaltningen har under våren 2016 gjort en genomlysning av studie- och yrkesvägledningens organisation. Där framkommer att den nuvarande organiseringen av studie- och yrkesvägledningen skapar ett otydligt ledarskap och försvårar för rektorerna att ge vägledningsfrågorna den centrala roll i hela skolan som krävs. Studie- och yrkesvägledarna bör ha en tydligare och i högre grad integrerad roll på skolorna.

Rektorerna på skolorna har verksamhetsansvaret för studie- och yrkesvägledarna. Alla studie- och yrkesvägledare har sin arbetsplats på den skola eller de skolor där de tjänstgör. Förvaltningsledningen upplever denna organisation otydlig, dels för att studie- och yrkesvägledarna har dubbelt ledarskap dels för att rektor på grund av denna organisering inte har möjlighet att fullt ut leda och fördela arbetet gällande denna yrkesgrupp inom skolans uppdrag.

Föredragning

Nuvarande organisation och kostnader

Kommunala huvudmannens studie- och yrkesvägledare är idag samlade i Enheten samlad vägledning som tillhör Avdelningen för individstöd. Chefen på samlad vägledning har personalansvaret och ansvar för tjänstefördelningen. Rektorerna på grundskolorna och gymnasieskolorna har ansvaret för att vägledningen på skolan fungerar och svarar därmed för den dagliga ledningen av studie- och yrkesvägledarna på skolan.

Inom gymnasieskolan finns ett beslut om nyckeltal som innebär att det ska vara en heltids studie- och yrkesvägledare för 500 elever på nationellt program. För introduktionsprogrammen är delningstalet lägre. Motsvarande beslut finns inte för grundskolan, utan där beslutar rektor på varje skola hur mycket tjänsteunderlag den vill ha för studie- och yrkesvägledaren på aktuell skola.

I enheten finns även några studie- och yrkesvägledare som har uppdrag riktade mot både fristående och kommunala skolor.

- Det finns hjälp till elever i behov av stöd i övergången mellan grundskola och gymnasieskola.
- Det finns internationell studie- och yrkesvägledning tillgänglig för elever och för studie- och yrkesvägledare på skolorna i frågor om utbildningar utomlands.
- Studie- och yrkesvägledare finns vissa tider placerad på kommuninformationen för elever som inte har någon studie- och yrkesvägledare att tillgå.

Förslag till förändring

För att skapa en tydligare ansvarsfördelning föreslås utbildningsnämnden besluta att överföra chefskapet för studie- och yrkesvägledarna i den kommunala grundskolan/grundsärskolan och gymnasieskolan/gymnasiesärskolan till respektive rektor. Utbildningsnämnden tar fram riktlinjer för studie- och yrkesvägledningen för att tydliggöra vilka förväntningar som finns på skolornas arbete (**se bilaga**). I förslaget till riktlinjer framgår att varje skola ska upprätta en plan för studie- och yrkesvägledningen. I planen skall anges vad som skall göras specifikt i varje årskurs och vem som ansvarar för detta. Planen ska syfta till att eleverna ska ges förutsättningar att göra självständiga val.

En gemensam funktion skapas för samordning mellan studie- och yrkesvägledarna i kommunens skolor. Denna funktion får i uppdrag att säkerställa likvärdighet och kvalitet hos studie- och yrkesvägledarna genom fortbildning och nätverksmöten. Funktionen ska också vara delaktig i nyrekrytering av studie- och yrkesvägledare på de kommunala grund- och gymnasieskolorna för att säkerställa formell kompetens. I den gemensamma funktionen ska också finnas hjälp till elever i behov av stöd i övergången mellan grundskola och gymnasieskola, internationell vägledning samt ansvar för tillgång till vägledning under sommaren. Ansvar för att riktlinjer efterföljs åläggs förskolechef och rektor. Den gemensamma funktionen gör en årlig uppföljning av riktlinjerna och redovisar för förvaltningsledning och nämnd.

Utifrån styrdokumentens krav och Uppsala kommuns riktlinjer avgör rektor skolans behov av omfattning av tjänst för studie- och yrkesvägledare på skolan. Beslutet om nyckeltal för tjänsteunderlag utifrån elevantal i gymnasieskolan bör därmed upphävas.

Den nya organisationen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2016.

Konsekvenser för barn/elever

Förändringen förväntas leda till att studie- och yrkesvägledningen blir en mer integrerad del av skolans arbete, och elever ska därmed inte vara hänvisade till enstaka samtal för att få stöd att göra väl underbyggda val.

Ekonomiska konsekvenser

Förändringen beräknas få obetydlig ekonomisk konsekvens då kostnader omfördelas inom nya uppdraget enligt ovan.

Utbildningsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Utbildningsdirektör

Huvudmannens riktlinjer för studie- och yrkesvägledning

Uppdrag för gemensam funktion: Samordning av nätverk för vägledarna. Bevaka arbetsmarknadsfrågor, utbildningsfrågor och aktuell forskning samt nyhetsförmedling. Planering av utbildningar för studie och yrkesvägledarna. Uppföljning av verksamheten enligt riktlinjerna. Uppdatering av hemsidan. Medaktör vid nyrekryteringar på skolorna av SYV. Svaret för internationell studie- och yrkesvägledning samt vägledning under sommaren. Stöd till elever som behöver det i övergången mellan grundskola och gymnasieskola. Den gemensamma funktionen gör en årlig uppföljning av huvudmannens riktlinjer och redovisar för förvaltningsledning och nämnd.

(Studie- och yrkesvägledare förkortas med SYV)

Förskola	Grundskola och grundsärskola	Gymnasium och gymnasiesärskola
Följa läroplanen för förskolan gällande barnen förberedelser för ett framtida studie- och yrkesval.	<p>Varje grundskola/grundsärskola skall följa styrdokument (skollag, läroplan och allmänna råd) gällande studie- och yrkesvägledning. Detta ska säkerställas genom att varje grundskola/grundsärskola upprättar en plan för studie- och yrkesvägledningen i både vid och snäv bemärkelse*. I planen skall anges vad som skall göras specifikt i varje årskurs och vem som ansvarar för detta. Planen ska syfta till att eleverna ska ges förutsättningar att göra självständiga val.</p> <p>I skolans plan för studie- och yrkesvägledning skall ett särskilt avsnitt beskriva hur skolan aktivt skall arbeta med studiebesök på arbetsplatser alternativt besök på skolan av representanter från olika yrken.</p> <p>Varje elev ska erbjudas vägledningssamtal som utgår ifrån elevens behov och stödjer</p>	<p>Varje gymnasieskola/gymnasiesärskola skall följa styrdokument (skollag, läroplan och allmänna råd) gällande studie- och yrkesvägledning. Detta ska säkerställas genom att varje gymnasieskola/gymnasiesärskola upprättar en plan för studie- och yrkesvägledningen på skolan gällande vägledning i både vid och snäv bemärkelse*. I planen skall anges vem som är ansvariga för de olika delarna.</p> <p>I skolans plan för studie- och yrkesvägledning skall ett särskilt avsnitt beskriva hur skolan aktivt skall arbeta med studiebesök på arbetsplatser alternativt besök på skolan av representanter från olika yrken.</p> <p>Varje elev ska garanteras vägledningssamtal som utgår ifrån elevens behov och stödjer elevens studie- och yrkesvalsprocess.</p>

	<p>elevens studie- och yrkesvalsprocess. Varje elev i årskurs 9 ska garanteras minst ett samtal med en studie- och yrkesvägledare innan gymnasievalet görs.</p> <p>* Förklaring: Vid bemärkelse avser uppdrag kring studie- och yrkesvägledning som åligger all pedagogisk personal på skolan. Snäv bemärkelse avser uppdrag som åligger en behörig studie- och yrkesvägledare</p>	<p>* Förklaring: Vid bemärkelse avser uppdrag kring studie- och yrkesvägledning som åligger all pedagogisk personal på skolan. Snäv bemärkelse avser uppdrag som åligger en behörig studie- och yrkesvägledare</p>
--	--	--